

Col·legi Oficial
d'Enginyers Tècnics
i Perits Agrícoles
de Catalunya

ARA ÉS DEMÀ

Preparant des d'avui el futur de l'agroalimentació catalana

Activitat dins del
marc de la plataforma
AGROFÒRUM
CATALUNYA 2050

Francesc Reguant Fosas

Mollerussa
19 de març de 2015

Nota: les opinions expressades en aquesta presentació són de l'exclusiva responsabilitat de l'autor

DE QUÈ PARLAREM?

1. Escenari segle XXI
2. L'agroalimentació catalana ARA
3. Tendències per a DEMÀ
4. Què fer ARA per DEMÀ

ESCENARI SEGLE XXI

1

UN SEGLE AMB REPTES GLOBALS

DESENVOLUPAMENT SENSE RESTRICCIONS AMB VISIÓ A CURT TERMINI

ESGOTAMENT PROGRESSIU
COMBUSTIBLES
FOSILS I ALTRES
RECURSOS MINERALS

TENSIONS
EN PROVEÏMENT
ALIMENTARI

CANVI CLIMÀTIC
I MEDI AMBIENT

DESIGUALTAT
ECONÒMICA
I SOCIAL

ENERGIA

AIGUA

**SÒL
AGRÍCOLA**

TECNOLOGIA

REGADIU

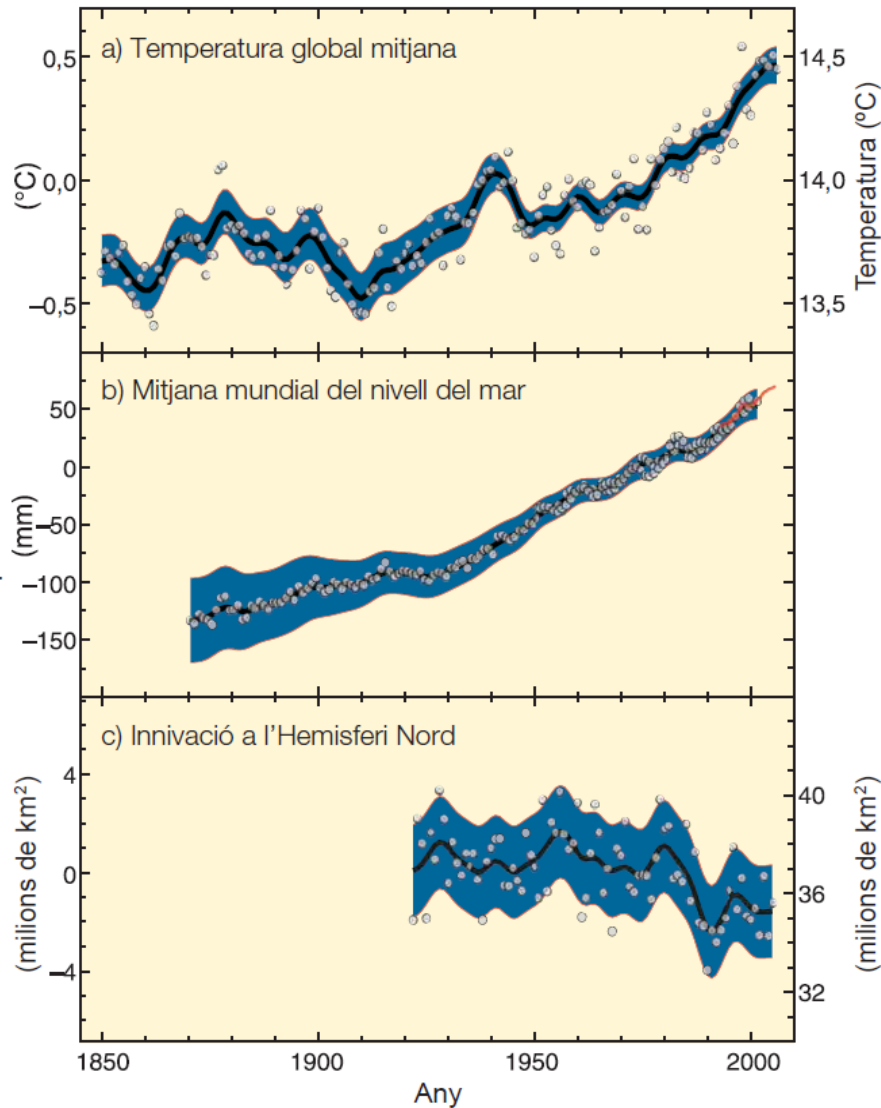
**COORDINACIÓ
GLOBAL**

DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE AMB VISIÓ A LLARG TERMINI

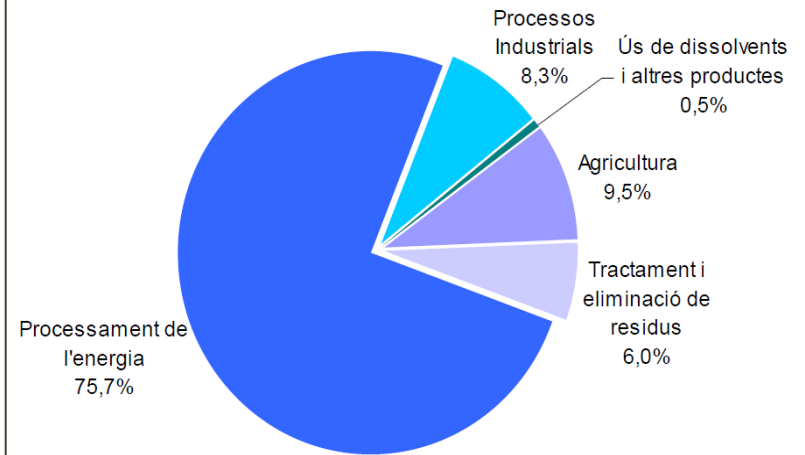
AGRICULTURA EN UN MÓN DELS MONOPOLIS

CONCEPTE	NÚM COMPANYIES	CONTROL MUNDIAL
COMERÇ DE GRA	5	75-90 %
COMERÇ MINORISTA	10	40 %
OFERTA FERTILITZANTS	7	100 % (quasi)
MERCAT AGROQUIMICS	5	68 %
MERCAT DE LLAVOR CERTIFICADA	3	50 %

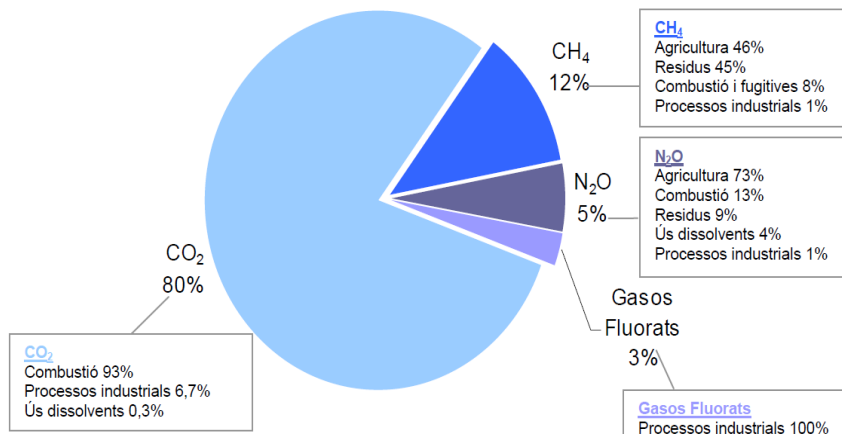
EL CANVI CLIMÀTIC ÉS UN FET

Il·lustració RE. 2. Distribució de les emissions de GEH a Catalunya per sectors². Any 2012

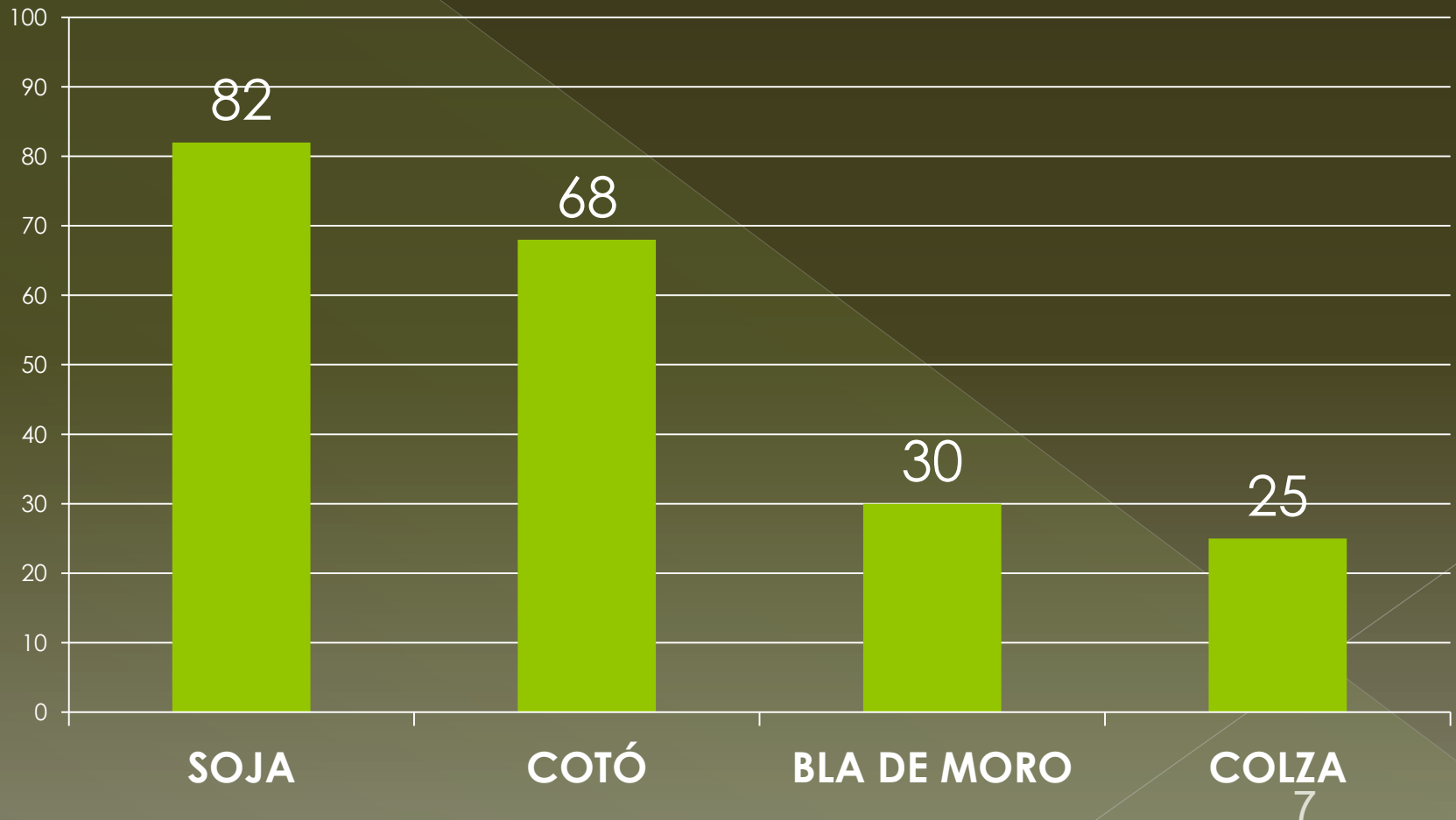

Il·lustració RE. 5. Distribució per gas de les emissions de GEH, en CO₂ equivalent, a Catalunya. Any 2012

LA REVOLUCIÓ BIOTECNOLÒGICA JA HA COMENÇAT

PERCENTATGE DE SUPERFICIE OGM SOBRE TOTAL CONREAT

L'AGRICULTURA AL CANTÓ DE LES SOLUCIONS

Sòls com a embornal GEH

Agrocarburants

Aliments

Reciclatge residus

Gestió del territori

Biomassa

Gestió de l'aigua

Biogas

JA ESTÀ PASSANT: UN MÓN AMB MÉS TENSIÓ

- Tendència a preus més alts i volàtils
- Dinàmica econòmica convulsa
- Inseguretats alimentària (proveïment)
- Moviments migratoris
- Tensions socials i polítiques
- Tensions mediambientals
- Tensions urbà-rural
- Tensions territorials

Els països deficitaris en recursos naturals s'estan empobrint

L'AGROALIMENTACIÓ CATALANA ARA

2

L'ENTORN LOCAL

UN PAÍS AMB DESAVENTATJA PER A L'AGRICULTURA

ALTITUD

20 %

>1000 m

PENDENT

50,5 %

>20 %

ARIDESA

8

Comarques

12

< 400 mm

< 500 mm

SUPERFICIE CONREU

26,3 %

SUPERF. FORESTAL

64 %

XARXA NATURA

30,43 %

AUTOPROVEÏMENT

47,29 %

DUES AGRICULTURES

AGRICULTURA
POTENCIALMENT
COMPETITIVA

- Regadiu
- Secà humíd
- Vinya
- Ramaderia intensiva

AGRICULTURA
SUFICIENT

OBJECTIU

PRODUIR

AGRICULTURA DE
DESENVOLUPAMENT
RURAL

- Secà árid
- Muntanya

AGRICULTURA
NECESSÀRIA

OBJECTIU

PERMANÈIXER

- Base de la seguretat alimentària
- Necessàriament intensiva
  - > Escala
  - > Tecnologia
  - > Regadiu
- Necessàriament sostenible

- Més costosa
- Opció vers la qualitat (demanda real però limitada)
- Opció vers la diversitat i la petita escala
- Mercats de proximitat per reduir costos a la cadena de distribució
- De gran importància en estratègies de desenvolupament rural en àrees amb limitacions naturals.

OPCIONES FRONT AL DESAVANTATGE NATURAL

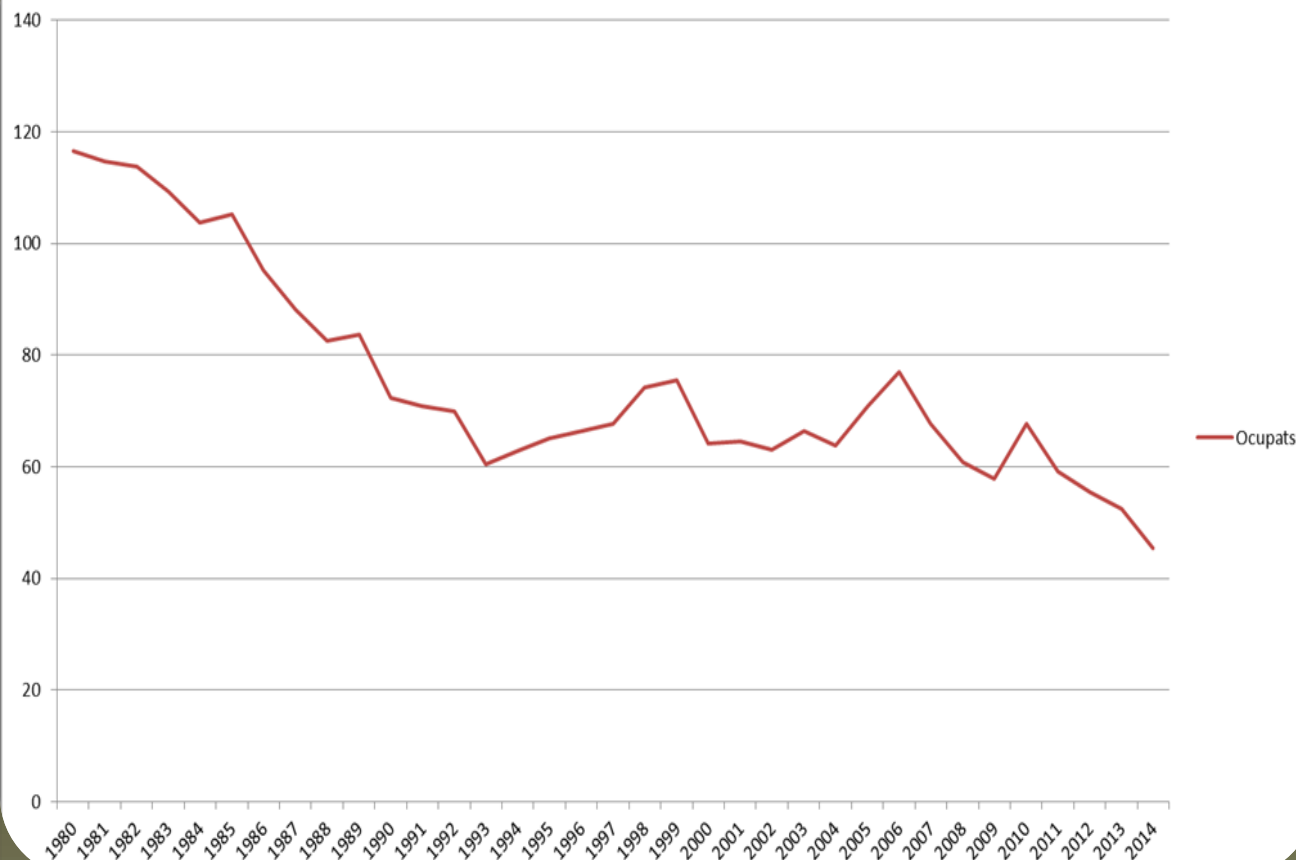
OPCIÓ HISTÒRICA		ESTRATÈGIA	PROPOSTES FUTUR
 <p>AGRICULTURA POTENCIALMENT COMPETITIVA</p>	SORTIR DE L'ESCENARI DE DIFICULTAT	REGADIU	OPTIMITZAR POTENCIALS
	OPCIÓ TANGENT A LA DIFICULTAT	RAMADERIA INTENSIVA	MANTENIR I FER SOSTENIBLE
		VINYA COMPETITIVA	DEFENSAR I DIFERENCIAR
 <p>AGRICULTURA DE DESENVOLUPAMENT RURAL</p>	DIFERENCIACIÓ EN QUALITAT	VINYA EXTRA Q	DEFENSAR I POTENCIAR EL CONSUM
		OLIVERA	
		AGRICULTURA ECOLÒGICA	
	MULTIFUNCIONALITAT RURAL	AGROTURISME I SERVEIS	IMPULSAR
NO AGRICULTURA	ABANDÓ	Opció àmplia, sobretot de les grans muntanyes	RECUPERAR

L'AGROALIMENTACIÓ CATALANA AVUI

- 1er sector industrial de Catalunya (19 % de la indústria catalana.)
- 1ª indústria alimentària d'Espanya: (24 % del volum de vendes)
- 2on cluster agroalimentari d'Europa (Observatori de Clusters d'Europa)
- 3er exportador de Catalunya. Exporta, en valor, el 14 %
- Gran increment taxa cobertura comerç exterior 93 % (27 pp més que 2007)
- 3a fira alimentària mundial: ALIMENTARIA
- Empreses catalanes del ram alimentari han esdevingut multinacionals: Borges, Freixenet, Torres, Codorniu, Nutrexpa, Agrolimen, etc.
- Altres grans empreses: Grup Guissona, Vall Companys, Tarradelles, etc
- Seu de grans multinacionals alimentàries globals: Nestle, Danone, etc.
- Amb Centres R+D reconeguts (IRTA, Universitats)
- La cuina catalana és reconeguda internacionalment.
- Origen de l'oli més reconegut al món per la seva qualitat: l'arbequina.
- Del conjunt d'Espanya, Catalunya produeix 50% fruita fresca, 95% avellanes, 40% porci; 30 % aus i conills

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ AGRÀRIA

OCUPATS AGRARIS A CATALUNYA 1980-2014

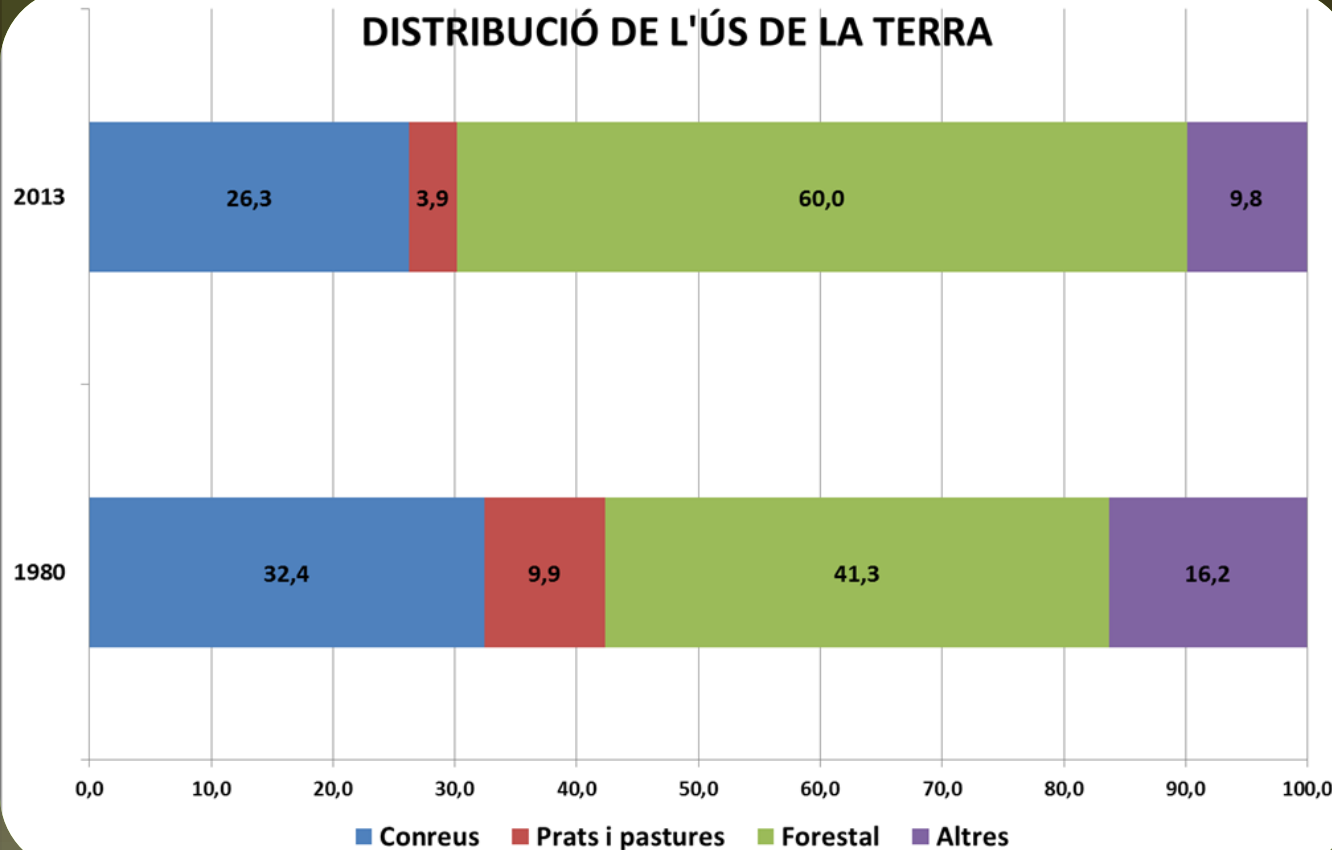

Tres períodes:

- Forta davallada fins 1991
- Estabilitat fins 2011
- Nou ajust a la baixa 2013-2014

EVOLUCIÓ DE L'ÚS DE LA TERRA

DISTRIBUCIÓ DE L'ÚS DE LA TERRA

“Catalunya és un país de boscos sense saber-ho”

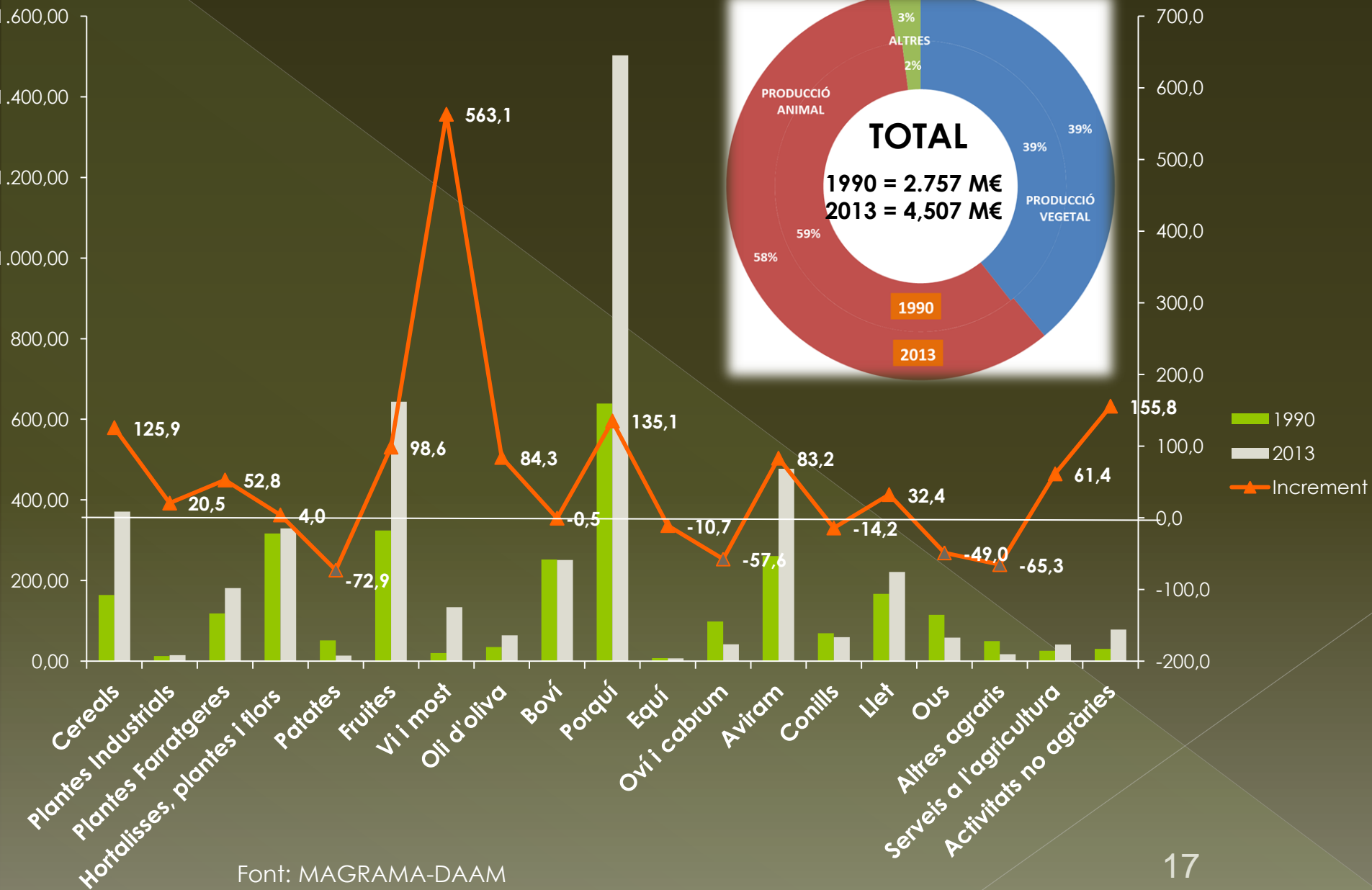
Martí Boada

Bosc i conreus s'han intercanviat al llarg de la història segons necessitats.

Cal descartar un flux unidireccional

EVOLUCIÓ DE LA PRODUCCIÓ AGRÀRIA

EVOLUCIÓ DE LES EXPLOTACIONS AGRÀRIES

Nombre d'explotacions

Personalitat jurídica de l'explotació

- S'està produint un procés intens de transformació de les explotacions clàssiques on el titular n'és una persona física a explotacions amb personalitat jurídica societària.
- Alhora aquestes empreses agràries amb personalitat jurídica societària solen ser més grans.
- De tal manera que avui el 10 % de les explotacions tenen personalitat jurídica i abasten el 30 % de la SAU

	Total	Persona física	Societats i altres	% Societat i altres		% SAU Societats i altres	
2009	60.839	54.695	6.144	10,10%	↑	30,32%	↑
1999	77.839	72.173	5.666	7,28%		30,95%	
1989	113.578	110.094	3.484	3,07%		20,24%	
1982	127.285	125.210	2.075	1,63%		11,09%	

Font: Idescat. Cens Agrari

INTEGRACIÓ RAMADERA

INTEGRACIÓ RAMADERA A CATALUNYA MAIG 2011

DADES SECTOR PORCÍ	% Engreix	% cycle tancat	TOTAL
Propietat (no integració)	15,8	68,8	31,8
Integració cooperativa	6,7	2,2	5,3
Integració no cooperativa	77,5	29,0	62,8

- La ramaderia intensiva ha estat l'aposta intel·ligent per a construir l'important clúster carni-ramader de Catalunya i retenir en bona part la població pagesa, donant viabilitat a explotacions agràries a zones àrides i/o muntanyoses.
- En aquesta aposta Catalunya ha destacat per la seva eficiència a través de la eina d'organització empresarial anomenada **integració ramadera**

PRODUCTOR

- Aporta:
  - Instal·lacions
  - Ma d'obra
- No risc de mercat
- Estabilitat d'ingressos

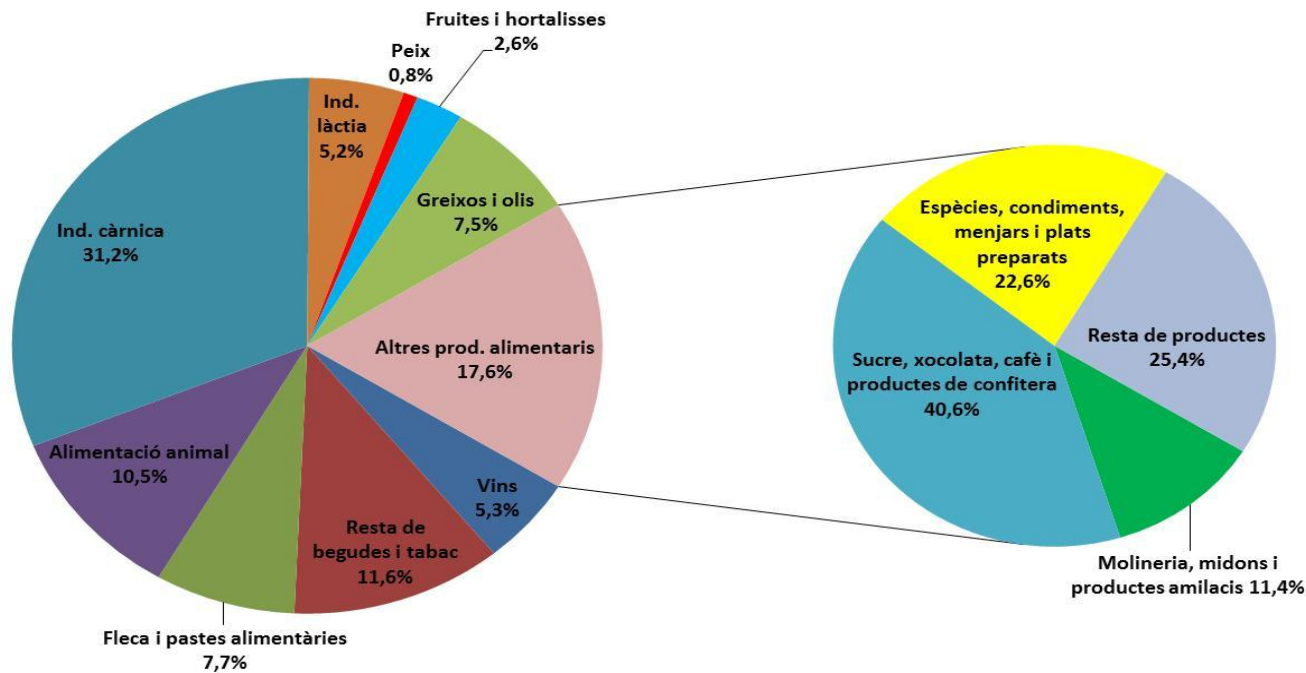
INTEGRADOR

- Aporta:
  - Organització i logística
  - Tecnologia
  - Inputs alimentaris i veterinaris
  - Inputs genètics (animals)
- Assumeix riscos de mercat
- Diversificació de riscos
  - Horitzontals (diferents espècies)
  - Verticals (inputs, transformació, comercialització)

INDÚSTRIA ALIMENTÀRIA

- La potent agroindústria catalana compta amb l'important cluster carni-ramader que abasta el **46,9 %** de la producció (alimentació animal, carn i llet).
- La producció de begudes és un altre subsector important (**16,9 %**) dins de les quals els vins en representen el **5,3 %**.
- Es una indústria amb una notable capacitat exportadora com a signe de competitivitat global (carn, vi i cava, oli i fruita)

INDÚSTRIA AGROALIMENTÀRIA PER SECTORS A CATALUNYA EN %. ANY 2009

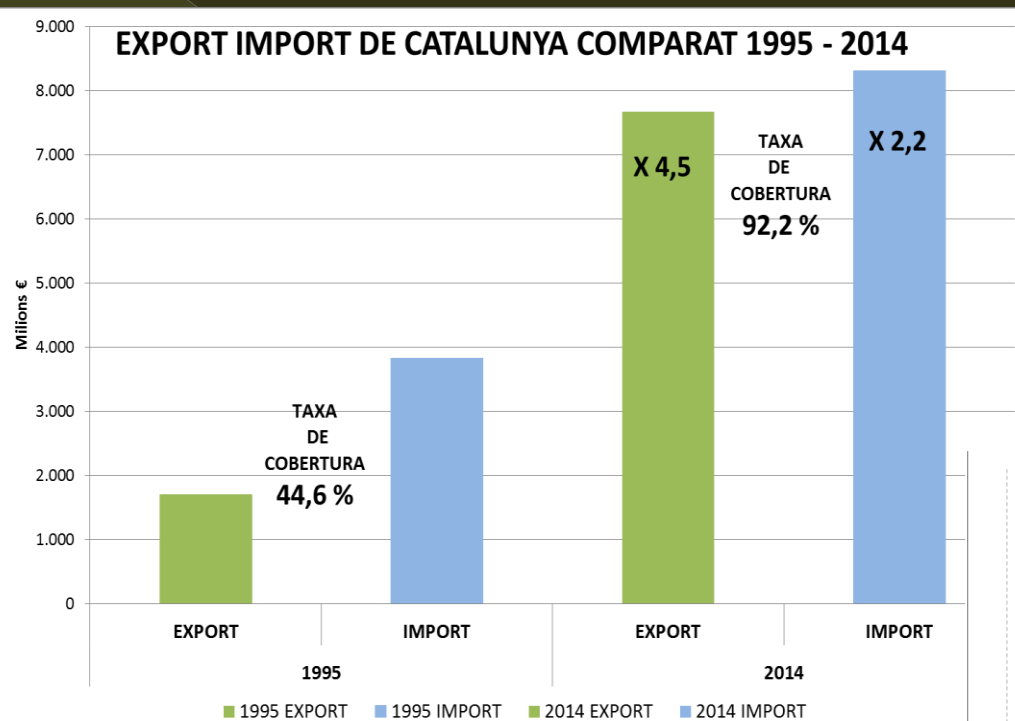

Font: DAAM, a partir de dades de l'IDESCAT

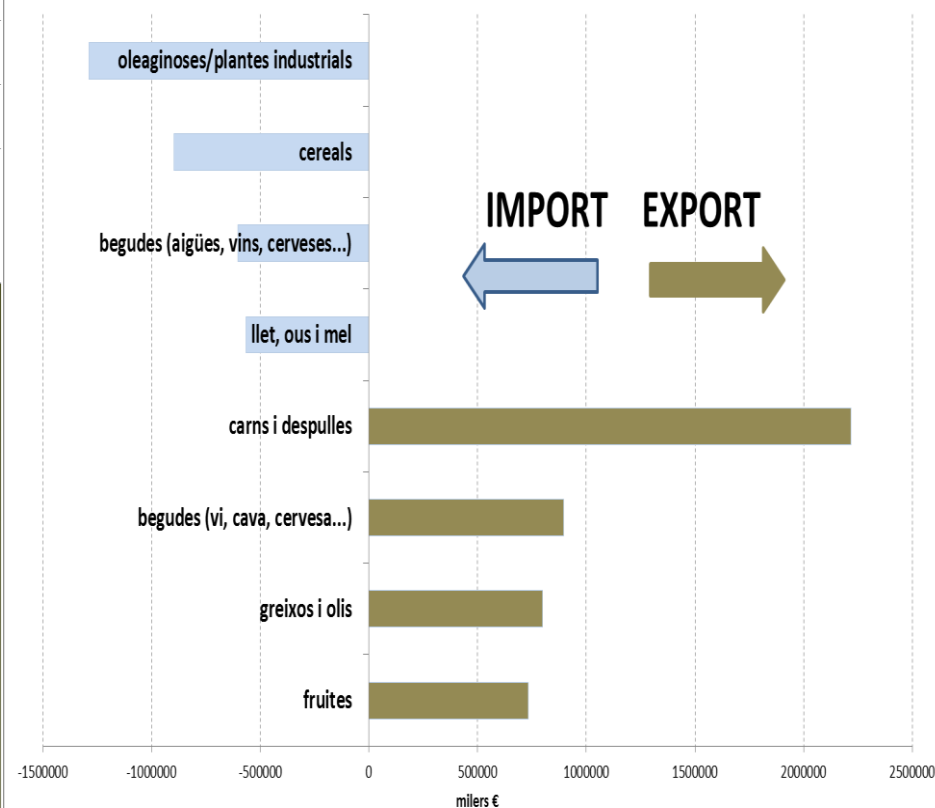
LA INDÚSTRIA ALIMENTÀRIA ÉS LA MÉS SÒLIDA I ESTABLE COLUMNA DE L'ECONOMIA PRODUCTIVA CATALANA

Catalunya produeix el 23,7 % del volum de negoci agroalimentari d'Espanya.

EVOLUCIÓ DEL COMERÇ INTERNACIONAL

- Salt en apertura comercial
- Salt destacat de les exportacions
  - Tot x 4,5, Carn x 10

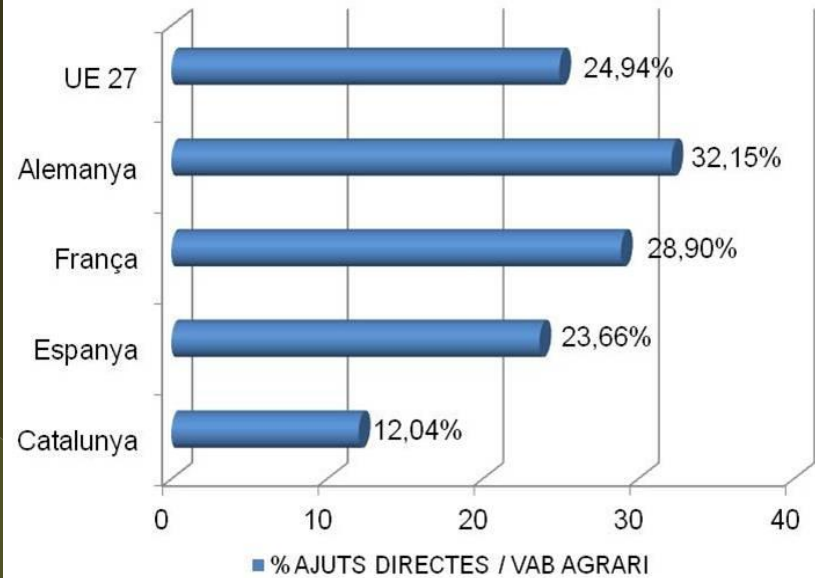
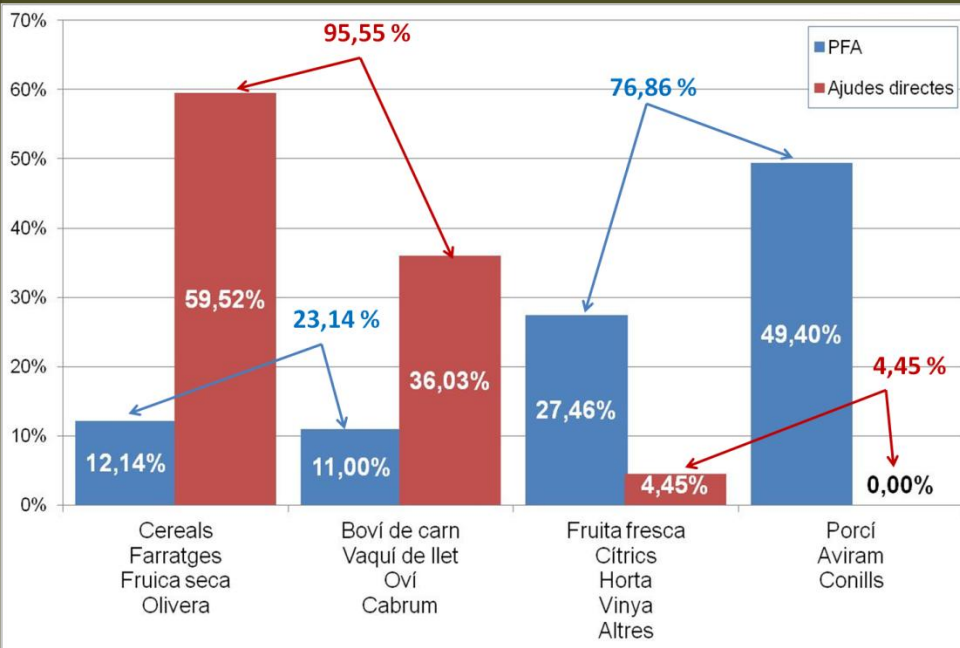

- Export especialitzada en carn, fruita fresca, oli, vins i caves. Emergent planta ornamental (minoritari: 0,6%). Destacar 2ª Transf.
- Import especialitzada en cereals i soja, llet, begudes i tropicals. Importància 2ª transformació.

PRODUCCIÓ AGRÀRIA I AJUTS

Els sectors que aporten el 76,86 % de la Producció Final Agrària (PFA) reben solament el 4,45% dels ajuts directes

PFA I AJUTS DIRECTES (2012)

AJUTS DIRECTES I VAB (2012)

Un pagès català rep de mitjana la meitat dels ajuts directes que rep un pagès europeu

TENDÈNCIES PER A DEMÀ

3

PREVISIONS DE LA FAO PER AL MÓN AL 2050

2050

PREVISIÓ
POBLACIÓ

9.000
Milions
habitants

2050

OBJECTIU
FAO

70 %
Increment
aliments

El **80 %** del
increment haurà de
procedir de l'augment de
la productivitat de les
terres

**INTENSIFICACIÓ
SOSTENIBLE ?**

TECNOLOGIA

REGADIU

PREVISIONS PER AL MON AL 2050 DE CLIMATE-KIC + IAE

ESCENARI 2050

- 10.000 M habitants
- Increment temperatura global < 2°
- Increment demanda d'aliments 45 %
- Passar de 98 a 350 Mha per bioenergia

OBJECTIUS ENERGIA

- Reducció consum energètic per eficiència de Vehicles (fort increment d'elèctrics) , electrodomèstics, indústria.
- Aïllament d'edificis
- Substitució de combustibles fòssils
- Doblar el subministrament d'electricitat
- Reduir el 90 % CO2 per produir electricitat (mitjançant fort impuls a renovables)
- Captura de carboni a centrals de combustible fòssil

OBJECTIUS AGROALIMENTACIO

- Increment rendiments agrícoles
- Combinació conreus (més intensiu ús del sòl)
- Ramaderia intensiva i establada
- Reducció de la carn de les dietes
- Preferència per carn de pollastre i porc
- Reducció de la cabana de remugants

TENDÈNCIES TECNOLÒGIQUES

TECNOLOGIES

- REVOLUCIÓ BIOTECNOLÒGICA
- REVOLUCIÓ DE LES ENERGIES RENOVABLES
- CONSOLIDACIÓ DESENVOLUPAMENTS TIC
- BIOSENSORS
- NANOTECNOLOGIES
- NOUS MATERIALS
- ...
- APLICACIONS FÍSICA QUÀNTICA
- NOVES ENERGIES DE BASE ATÒMICA

GLOBAL   **FLEXIBLE**
XARXA   **PROXIMITAT**
SMART   **AUTOMÀTIC**
EFICIENT   **INTERDEPENDENT**

A l'any 2050 costarà d'imaginar el 2015.

Cal obrir les finestres als canvis

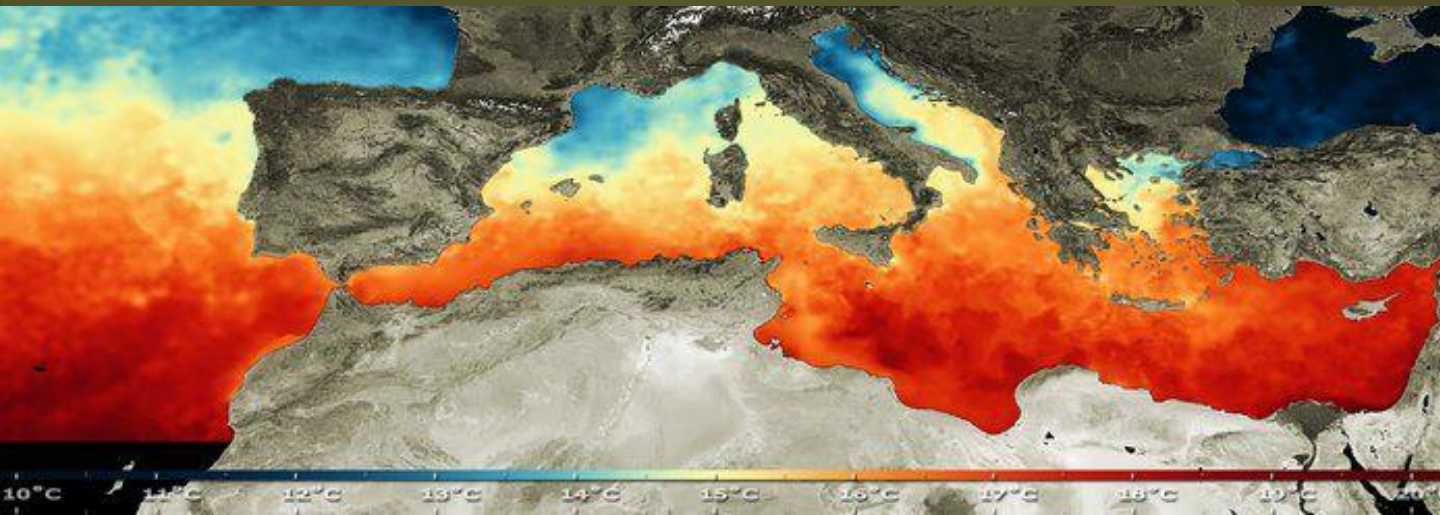
APLICACIONS

- ACCESSIBILITAT TELEMÀTICA GLOBAL
- NOVES ESPÈCIES I VARIETATS (OGM o no)
- BIOTRANSFORMACIÓ
- BIOAUTOMATISMES
- ROBÒTICA
- TELEDETECCIÓ (per satèl·lit o per drons)
- AGRICULTURA DE PRECISIÓ
- XARXES INTEL·LIGENTS COMPLEXES

L'AGRICULTURA COM A VÍCTIMA DEL CANVI CLIMÀTIC

CANVI CLIMÀTIC CATALUNYA 2050

- Més temperatura
- Pluges més irregulars
- No és segur que plogui menys aigua però s'esperen sequeres perllongades i episodis de pluges fortes
- Fenòmens meteorològics més aguts
- Increment nivell aigua del mar. Necessària protecció física al delta de l'Ebre i altres zones deltaiques
- Salinització d'aqüífers

Changement climatique :
scénarios d'évolution pour
la Méditerranée

REDUCCIÓ DELS CONDICIONANTS NATURALS

Reducció del gap entre les dues agricultures

- Tecnologia més adaptable i flexible
- Tecnologia més exigent
- Demanda de productes de més valor afegit
- Preus més elevats faciliten el conreu a terres amb desavantatges naturals

Reducció del gap local – global per les TIC

- Les TIC obren les portes a la **comunicació global** a costos molt reduïts.
- Les xarxes logístiques i les TIC poden **conectar** múltiples microofertes amb múltiples demandes d'aliments
- Les TIC trenquen l'aïllament dels professionals a les zones rurals a través de **coworking** o treball col·laboratiu
- Les TIC faciliten la **deslocalització digital** que trenca en molts cassos la separació treball-residència i facilita la captació de talent a partir d'altres actius com l'atractiu residencial

Tornarem a pujar la muntanya

LES EXPLOTACIONS D'AVUI VERS DEMÀ

La dada d'EEUU sobre Explotacions Agràries

Tipus d'explotació	Valor afegit brut	Superfície mitjana
Petita	Menys de 0,35 M\$	403 ha
Mitjana	Entre 0,35 M\$ i 1 M\$	665 ha
Gran	Entre 1 M\$ i 5 M\$	1.229 ha
Molt gran	Més de 5 M\$	1.963 ha

El 88% són petites i produeixen el 20 % del total

UNA EXPLOTACIÓ AGRÀRIA DIFERENT

- Gestionada com a empresa
- Més gran
- Més integrada a la cadena alimentària
- Integrada a les xarxes d'energia (producció i consum)
- Més tecnificada però més sostenible
- Més professionalitzada
- Amb més pes del treball assalariat
- Multifuncional
- Diversificada
- Adaptativa

TENDÈNCIES MERCATS I CONSUM

PREUS MÉS ALTS

- > Producte agrari
- > Energia
- > Altres inputs
- > Sòls (!!)

PREUS MÉS VOLÀTILS

- > Consolidació de relacions contractuals
- > Regulació i consolidació mercats de futurs

CONCENTRACIÓ I INTEGRACIÓ HORIZONTAL I VERTICAL

- > Exigència de regulació practiques oligopolistes

QUALITAT SANITÀRIA

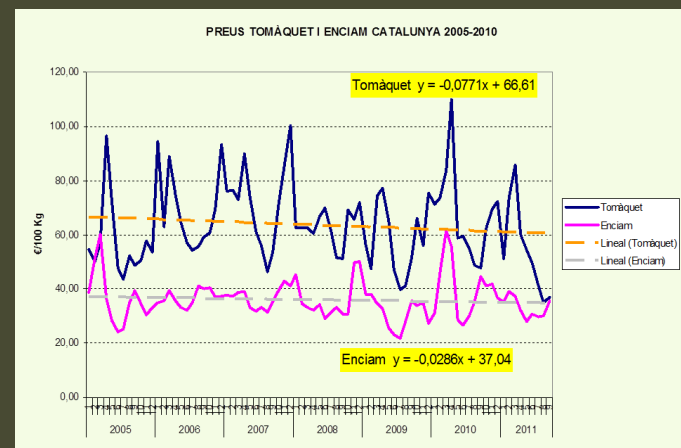
- > Aliment vector de salut
- > Més exigències qualitat
- > Demanda d'aliments funcionals
- > Més agricultura ecològica
- > Agricultura convencional més eco-amable

QUALITAT MEDIAMBIENTAL

- > Més exigències mediambientals
- > Valoració de la proximitat
- > Valoració cadenes curtes

ECONOMIA CIRCULAR

- > Reducció del malbaratament
- > Reciclatge

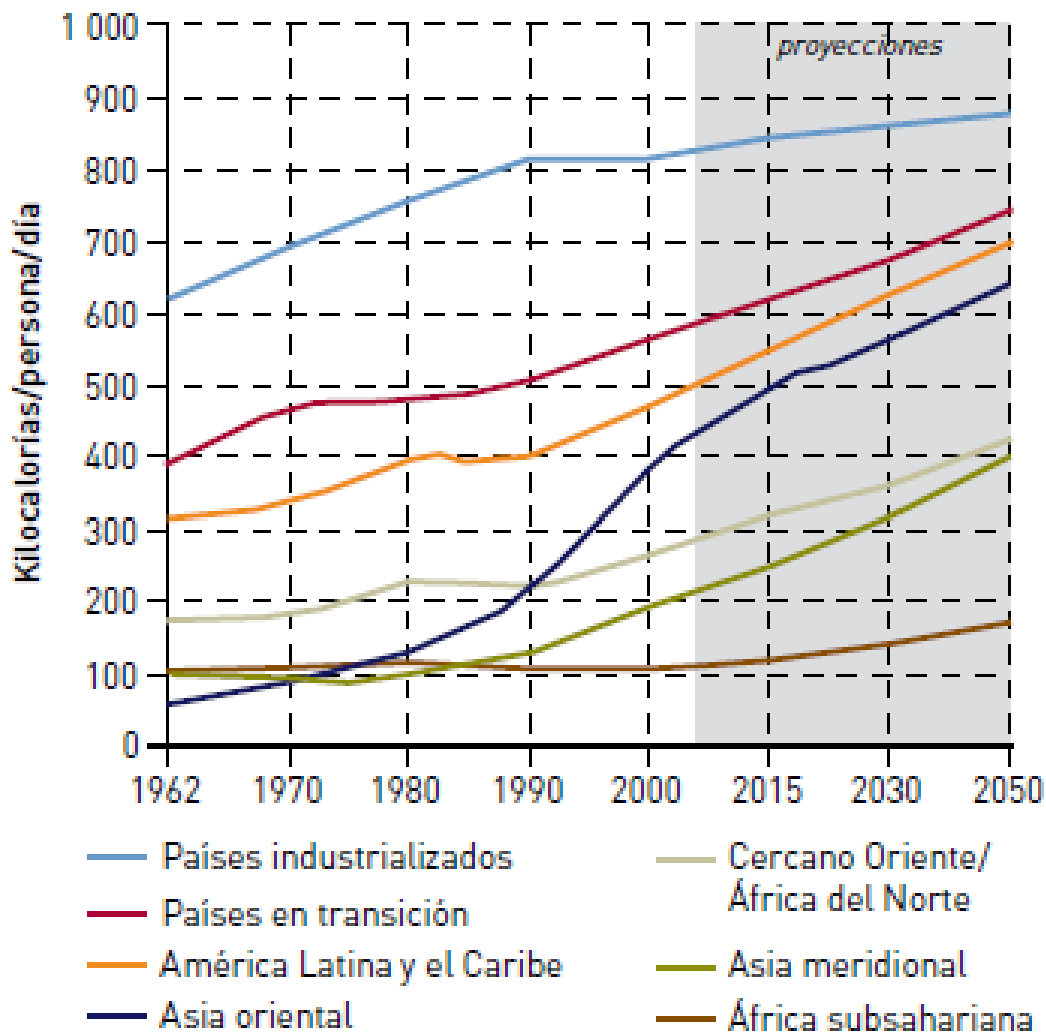

TENDÈNCIES SECTORS PRODUCTIUS

- **AGRICULTURA DE REGADIU** → CONREUS TRANSFORMADORS MEDITERRANIS / VOCACIÓ EXPORTADORA + DOBLE COLLITA (Cereals i proteaginoses)
- **AGRICULTURA DE SECÀ ÀRID** → MULTIFUNCIONALITAT: AGRO-RAMADERIA INTENSIVA-FORESTAL + ENERGIES RENOVABLES + SERVEIS TURÍSTICS I MEDIAMBIENTALS
- **AGRICULTURA DE SECÀ HUMID** → ORIENTACIÓ CEREALS, FARRATGES I PASTURES + RAMADERIA DE REMUGANTS + SERVEIS TURÍSTICS I MEDIAMBIENTALS
- **AGRICULTURA URBANA I PERIURBANA** → IMPULS DE NOVES FORMES D'AGRICULTURA DE PROXIMITAT
- **RAMADERIA** (Veure diapositives següents)
- **INDUSTRIA ALIMENTÀRIA** → PLENA SIMBIOSI PRIMARI-SECUNDARI / NOUS PRODUCTES I NOVES PRESENTACIONS / INDUSTRIES ALTAMENT TECNIFICADES
- **GESTIÓ FORESTAL** → MÉS EXPLOTACIÓ SOSTENIBLE: fusta, llenya, biomassa , altres / ESPONJAMENT / RUPTURES AGRÍCOLES CONTRA INCENDIS I PER RAONS MEDIAMBIENTALS
- **MÉS INTERACCIÓ BOSC I AGRICULTURA** → AMPLIACIÓ SUPERFICIE CONREU (Recuperació velles explotacions) / REDUCCIÓ DE SUPERFICIE FORESTAL / PASTURATGE AL BOSC
- **IMPULS PRODUCTIU DEL MAR** → Biocarburants, Alimentació vegetal, Pesca, Aqüicultura, Energies renovables

PREVISIONS FAO CONSUM PRODUCTES RAMADERS 1962-2050

Creixement moderat a països industrialitzats

Creixement important a països en desenvolupament

	2010 - 2050	
	CARN	LACTIS
Inc %	73%	58%

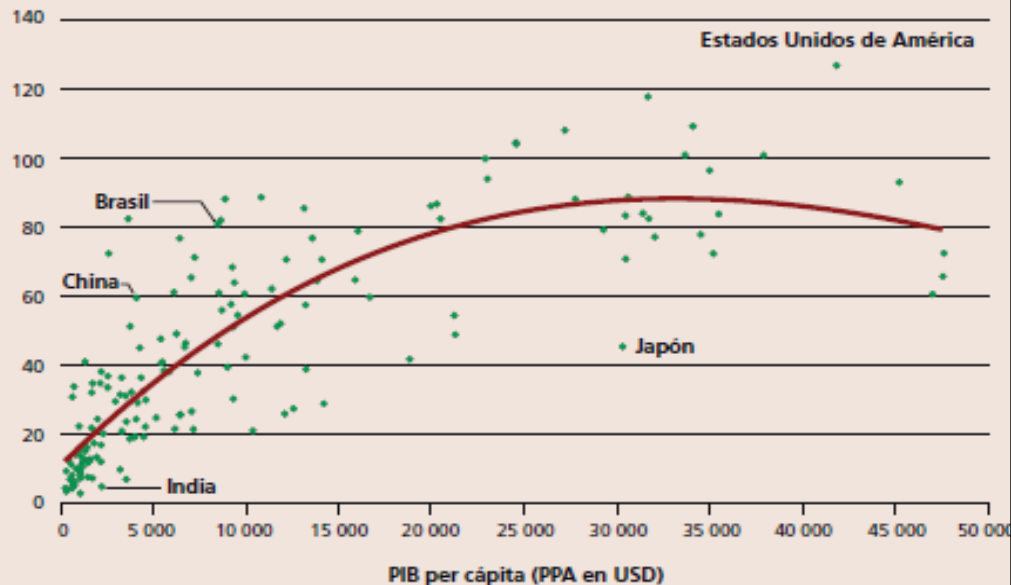

VECTORS DE DEMANDA DE CARN

Existeix una alta correlació entre PIB per càpita i consum de carn.

Tanmateix, a partir d'elevats valors de PIB per càpita aquesta relació esdevé decreixent

Consumo de carne per cápita (kg/año)

MÉS DEMANDA

- Desenvolupament països emergents
  - > Nova demanda de proteïnes
- Qualitats dietètiques de la carn

MENYS DEMANDA

- Preus incrementats
  - > Més costos alimentació i energia
  - > Més costos mediambientals
- Cultura de moderació dietètica
- Ètica de defensa dels animals
- Arguments mediambientals
  - > Emissió GEH
  - > Contaminació de sòls i aigües
  - > Exigències de sòl agrícola
- Imatge ramaderia "industrial"

TENDÈNCIES DE DEMANDA DE CARN

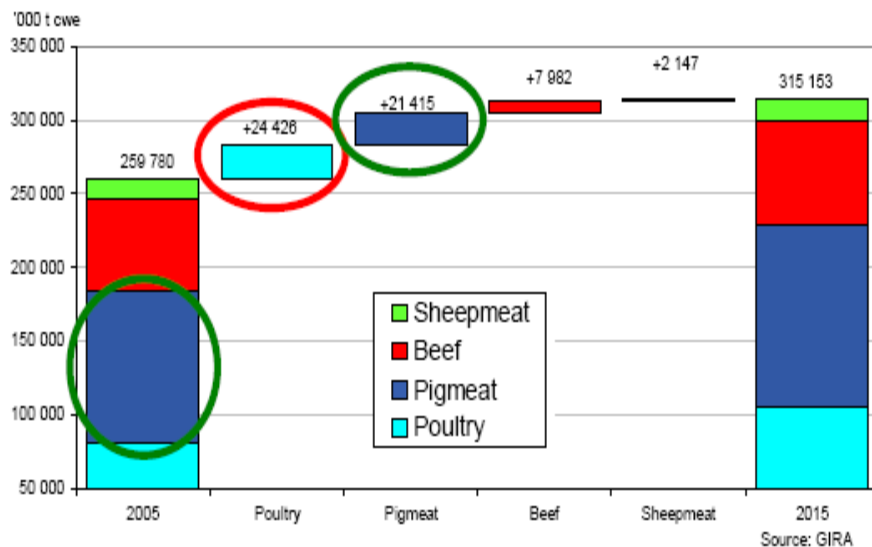
FUTUR GESTIONABLE

- Moderació en països desenvolupats vers dietes més vegetals
- Fort increment de la demanda de carn en països emergents
- Amb saldo global significativament positiu en la demanda de carn

FUTUR LLUNYÀ

- Moderació del consum global
- Alternatives en biotransformació
- Més auto proveïment per part dels països importadors
- Valoració proximitat

Consumo de carne por especie – 2005/2015

TENDÈNCIES PER ESPECIES

L'increment més important en el consum de carn serà en aus seguit del porc.

Les aus i el porc tenen a favor:

- Menor impacte ambiental
  - Preu
  - Fàcil ús a casa, industria, HORECA
- Però les aus tenen a favor:
- Reputació saludable
  - No restriccions ètniques

ES VIABLE A LL/T EL MODEL CARNI-RAMADER INTENSIU ?

AVALUACIÓ

- Avui és un **model consistent i competitiu**.
- Resposta adequada als condicionants naturals de Catalunya
- El **porcí** i les **aus** tindran una demanda creixent
- No són previsible limitacions crítiques en el proveïment de primeres matèries: cereals d'origen europeu i soja europea o americana
- **El problema principal provindrà de la necessària internalització dels costos mediambientals que faran perdre competitivitat al sector**
- **Les exigències mediambientals i d'entorn (paisatge, olors) seran creixents en un país urbà i turístic**

OPCIÓNS

- **Resoldre gestió dejeccions ramaderes.**
- **Tractament amable amb l'entorn urbà: imatge granges, olors.**
- **Recerca i innovació vers nous transformats atenent a orientacions dietètiques**
- **R+D en biotransformació pel proveïment de proteïna càrnica**
- **Millorar imatge de la carn**

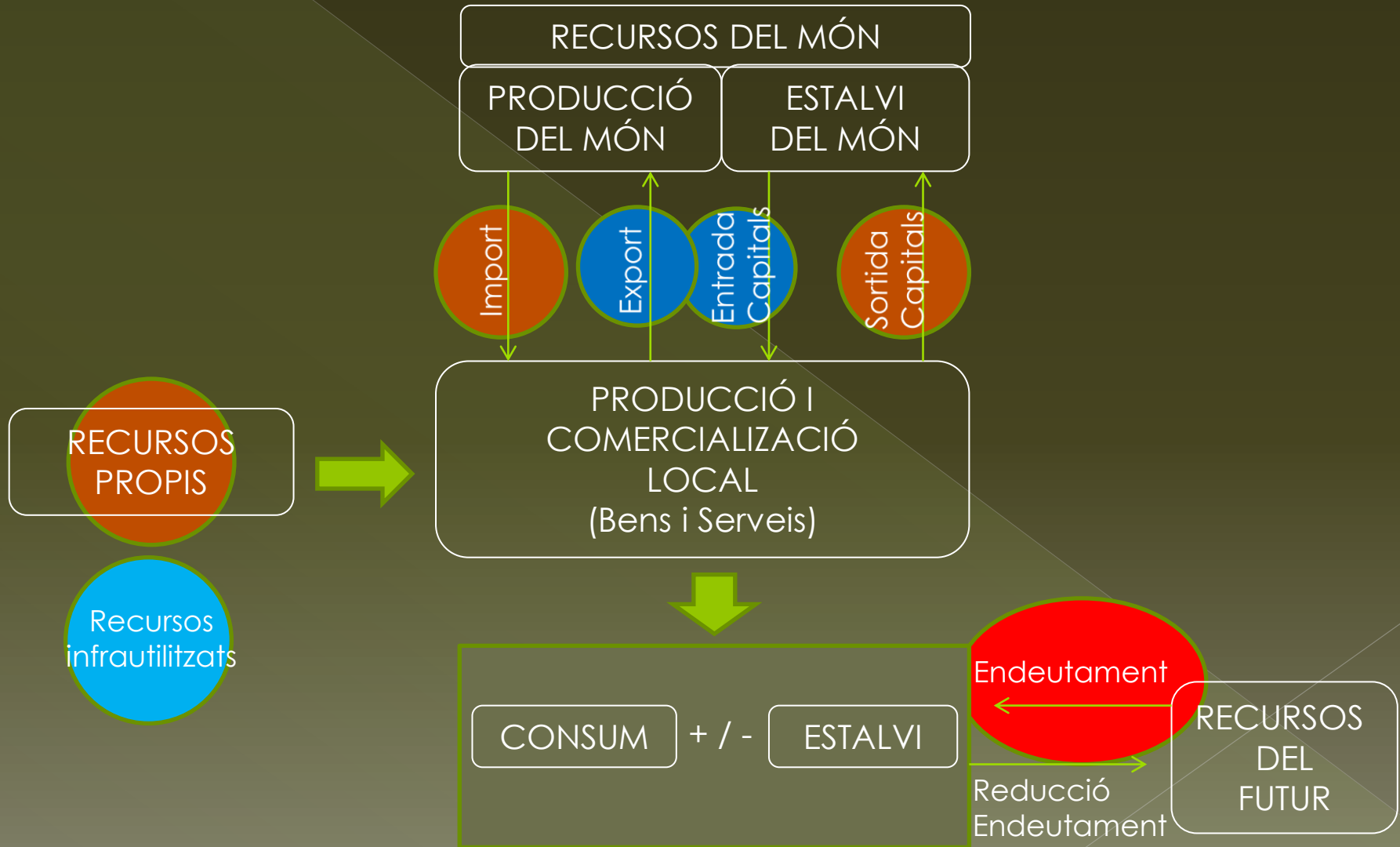

QUÈ FER ARA PER A DEMÀ

4

EQUILIBRI MACROECONÒMIC D'UNA ECONOMIA OBERTA

RECURSOS I DESENVOLUPAMENT

RECURSOS NATURALS

- AIGUA
- SÒL AGRÍCOLA
- BOSCOS
- RECURSOS MINERALS
- COMBUSTIBLES FÒSSILS
- SOL
- VENT
- MAR
- ATRACTIU RESIDENCIAL
- ATRACTIU TURÍSTIC
- BIODIVERSITAT
- ...

ESTALVIS

- PORTS I AEROPORTS
- CARRETERES
- TRENS
- TIC
- CENTRES R+D
- UNIVERSITATS
- EDIFICIS
- INDUSTRIES
- PATRIMONI CULTURAL
- ...

TALENT

TREBALL

Cal optimitzar l'ús dels recursos des d'una planificació global que eviti incompatibilitats

OPCIONES DE FUTUR

QUÈ CAL FER ARA PER GUANYAR DEMÀ

1. Coneixement com a primera prioritat
2. Gestió integrada del territori
3. Dinamitzar el món rural
4. Optimitzar els potencials del regadiu
5. Energies renovables
6. Adaptació al canvi climàtic
7. Intensificació Sostenible
8. Explotacions agràries i cooperatives
9. Vers el reequilibri de la cadena agroalimentària
10. Gestió de la incertesa
11. Nova Política Agrària Comuna
12. Vers una Administració Pública eficient

EL CONEIXEMENT ÉS LA PRIMERA PRIORITAT

Es imprescindible estar dins de l'olla bullent global de les noves tecnologies

Innovació

R+D Formació

Tecnologia

El talent serà l'element clau i diferencial de les oportunitats econòmiques

GESTIÓ INTEGRADA DEL TERRITORI

Es urgent unir Agricultura i Medi Ambient

Cal una **única planificació territorial**

Actualitzar, unificar i **simplificar la legislació**

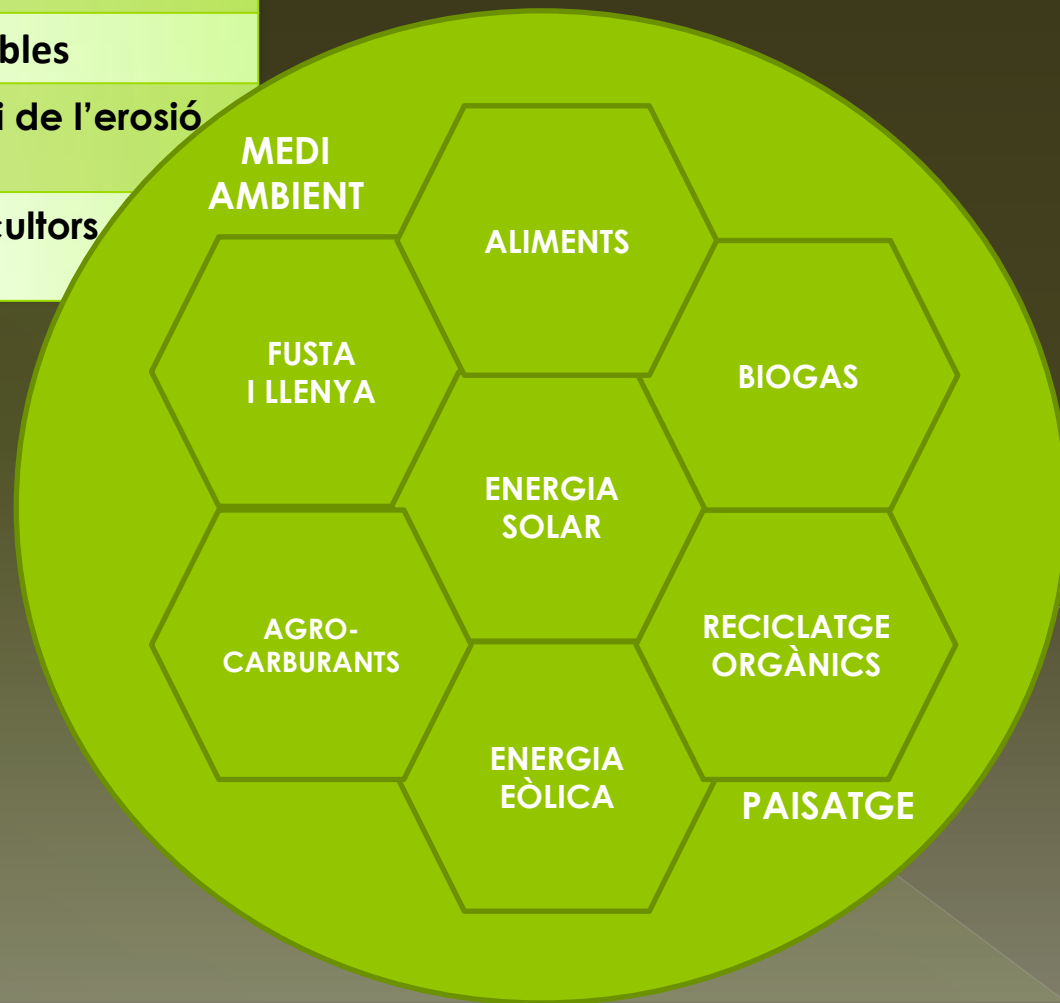
Espai agrari i forestal amb sentit propi

Cal ordenar la revolució de les energies renovables

Cal defensar el sòl agrari de la contaminació i de l'erosió

Regular l'accés al sòl agrari a favor dels agricultors

**El sòl agrari és un actiu
estratègic del que cal
evitar perdre'n el
control local**

DINAMITZAR EL MÓN RURAL?

Cal garantir les mateixes condicions de vida i benestar a les àrees rurals

L'atractiu residencial és un recurs clau de Catalunya

COMUNICACIONS

(l'or del món rural)

- **Comunicacions transversals en xarxa**
- **Camins rurals**
- **Accés ple a TIC**

Foment sinergies rural-urbà

Remunerar els serveis públics de l'agricultura

OPTIMITZAR ELS POTENCIALS DE REGADIU

Completar la planificació hidrològica a ll/t

Refer el camí en el **Segarra-Garrigues**

Prioritat absoluta a **modernitzar els regadius tradicionals**

Orientar en regadiu vers **conreus transformadors**

Estalvi com a recurs escàs

Reg eficient sempre i el **reg deficitari** quan correspongui

Estudiar estratègies contra el **canvi climàtic**.

Pla de reciclatge de l'aigua

Genètica orientada al factor d'aigua escassa

Aigua i energia :

- **Prioritzar les energies renovables per a regadiu**
- **Xarxes de regadiu com a plataforma d'energies renovables**

APOSTAR DECISIVAMENT PER LES ENERGIES RENOVABLES

Planificació energètica a llarg termini

Programa d'impuls de les **renovables**.

Canviar la llei immediatament

Promoure les **smart grids** o xarxes elèctriques intel·ligents

Atenció a les incompatibilitats paisatge – energia en un país que té en el paisatge un dels seus actius importants

Agricultura com oferent d'energia

- Plataformes **d'energia solar i eòlica**
- **Biomassa forestal**
- **Biomassa de residus agraris**
- **Conreus per biomassa** per a combustió
- **Agrocarburants**
- **Biogàs**

Les **energies renovables** poden ser una font d'ingressos complementaris a **secà**

Agricultura com demandant d'energia

- Granges adaptades a menors requeriments energètics o **estalvi**
- Foment de l'agricultura de **conservació**
- Foment de l'agricultura de **proximitat**

EL CANVI CLIMÀTIC DONARÀ MOLTA FEINA

Seguiment de les tendències i impactes del clima: Oficina del Canvi Climàtic

Potenciar l'**efecte embornal del sòl**: agricultura de conservació, fertilització orgànica, fertirrigació

Agricultura de precisió

Rotació de conreus

Gestió sostenible de **dejeccions**

Programar Infraestructures de **defensa dels deltes**

Reforçar progressivament les infraestructures productives (hivernacles, malles antipedra, etc)

Adoptar **nous conreus** en la mesura que els canvis ho exigeixin. Els canvis, però, tindran unes folgances suficients per no comprometre inversions.

Potenciar agricultura de **proximitat**

Impuls de les **energies renovables**

Catalunya no està a la frontera del desert. En la mesura que es vagin produint canvis en el clima hi haurà altres **alternatives productives**. Els canvis de conreus que s'hagin de produir es podran realitzar de forma progressiva.

L'orientació de Catalunya en **ramaderia intensiva** fa que el sector agrari tingui menys pes que a Europa en la generació de GEH.

Cal **defensar a frontera** un model sostenible quan aquest model no s'implanti globalment.

INTENSIFICACIÓ SOSTENIBLE

INTENSIU

- Tecnologia
- Especialització productiva
- Eficiència productiva
  - > Alimentació
  - > Aigua
  - > Fertilització
  - > Genètica
- Eficiència econòmica

SOSTENIBLE

- **Internalitzar costos** mediambientals
- Aceptació de **sostres mediambientals** en relació a la tecnologia
- Sanitat animal i vegetal sostenible
  - > Us de **productes fitosanitaris i veterinaris més selectius i eficients**
  - > Atenció a **residus** medicamentosos i fitosanitaris
- **Eficiència productiva** dirigida a **reducció de contaminants.**
- Gestió racional i sostenible de **dejeccions**
  - > Plantes de biogàs
  - > Fertilització orgànica planificada
- Millora de les **olors**
- Integració de les granges en el **paisatge**

La distància entre l'agricultura ecològica, i la convencional es reduirà

VECTORS DE TENSIÓ VERS LA SOSTENIBILITAT

No hi ha solucions màgiques ni opcions exemptes de contradiccions

S'està canviant vers una agricultura amable amb el medi ambient

ALIMENTS
SANS I SEGURS

VIABILITAT
ECONÒMICA

Agricultura sostenible sense posar en risc la seguretat alimentària

IMPACTES
MEDIAMBIENT

RENDIMENTS
PRODUCTIUS

RESIDUS
QUIMICS

CONSUM DE
RECURSOS

Exemple

Substàncies d'ús fitosanitari actives autoritzades

1993 = 973

2010 = 313

i amb menor toxicitat

VERS EL REEQUILIBRI DE LA CADENA AGROALIMENTÀRIA

PRODUCCIÓ

INDUSTRIA

DISTRIBUCIÓ
ORIGEN

DISTRIBUCIÓ
FINAL

CONSUMIDOR

EL PROBLEMA

- Cadena asimètrica
- Mercats oligopolistes
- Mercats opacs
- Comercialització no equitativa
- Condicions productives diferenciades

LA RESPOSTA

- Integració productiva (tipus ramader)
- Cooperativisme competitiu o societats agràries
- Mercats contractuals
- Organitzacions professionals
- Interprofessió
- Acords de bones pràctiques
- Legalitat contra l'abús
- Defensa cultural del mercat local
- Defensa a frontera de la qualitat europea

Mesures globals proposades per G20

- Millora transparència i informació mercats (AMIS)
- Millora coordinació internacional per millorar confiança dels mercats
- Desenvolupament de la producció agrària
- Desenvolupament eines gestió de risc
- Millora de la organització dels mercats agraris

Un mercat més exigent en qualitat requereix relacions contractuals estables

GESTIONAR LA INCERTESA

Pertànyer a un gran club (Unió Europea)

Transparència i **informació** (observatoris)

Planificació estratègica

Diversificació productiva

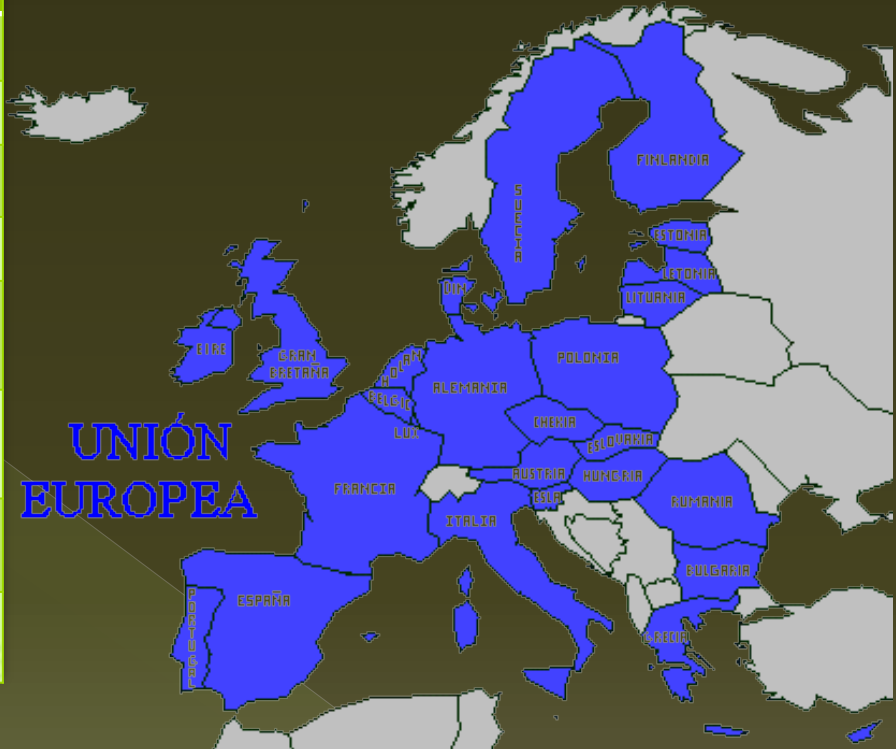
Diversificació comercial

Eines de gestió de riscos (assegurances, fons mutuels o reguladors, ...)

Disponibilitat i **òptim aprofitament de recursos propis**

Gestionar adequadament la **dualitat local – global**

Pacte urbà-rural amb sinèrgies de proximitat

Les claus per gestionar la incertesa són:

INFORMACIÓ
i
PLANIFICACIÓ

VERS UNA NOVA POLITICA AGRÀRIA COMUNA

- **Orientació vers una agricultura de qualitat, segura i sostenible**
  - Defensa en frontera de les opcions de qualitat sanitària i mediambiental
- **Ajuts**
  - **No als ajuts directes** inespecífics
  - Suport dirigit a salvar els diferencials produïts pels **condicionants naturals**
  - Suport com a remuneració dels **serveis públics de l'agricultura**
  - Suport a les polítiques de **regulació de mercats**
    - Actuacions conjunturals
    - Assegurances de **renda**
  - Suport a l'**emprenedoria** i a la **innovació**.
  - Suport a la **renovació generacional**
  - Suport específic a l'**Explotació Familiar Agrària** i a la **cooperació**
- **Solidaritat amb les agricultures en països endarrerits**
  - Solidaritat amb els objectius de **seguretat alimentària globals**

Cal una nova PAC orientada a:

- **Agricultura en dificultat**
- **Regulació dels mercats**
- **Gestió de riscos**
- **Sostenibilitat**
- **Equilibrada**
- **Solidària .**

VERS UNA ADMINISTRACIÓ PÚBLICA EFICIENT

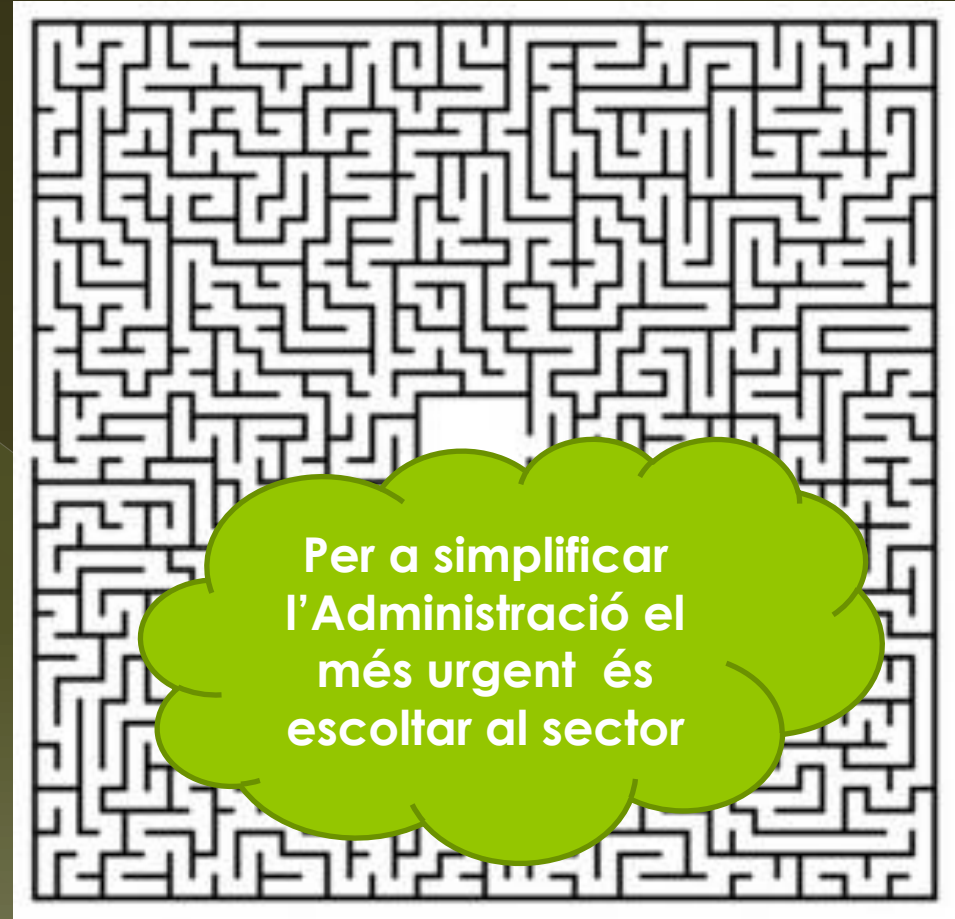
Simplificació

Transparència

Rapidesa

Responsabilitat

Professionalitat

Per a simplificar
l'Administració el
més urgent és
escoltar al sector

ACTITUDS I CAPACITATS DE FUTUR

- **OBERTS ALS CANVIS I A LA INNOVACIÓ**
- **CONSCIÈNCIA I ACCIÓ GLOBAL**
- **CAPACITAT PER SUMAR I COOPERAR**
- **CAPACITAT PER FER EMPRESA**
- **CONSCIÈNCIA DELS COSTOS MEDIAMBIENTALS**
- **DOMINI DEL IDIOMA ANGLÈS**
- **VOLUNTAT**

Ara és demà

Ara és demà.
No escalfa el foc d'ahir
ni el foc d'avui, i haurem de fer foc nou.
Del gran silenci ençà, tot el que es mou
es mou amb voluntat d'esdevenir.

I esdevindrà. Les pedres i el camí
seran el pa i la mar, i el fosc renou
d'ara mateix, el càntic que commou,
l'àmfora nova plena de bon vi.

Ara és demà. Que ploquin noves veus
pel vespre tèrbol, que revinguin deus
desficients d'amarar l'eixut.

Tot serà poc, i l'heura i la paret
proclamaran conjuntament el dret
de vulnerar la nova plenitud

Miquel Martí Pol